

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Iunie st. v.

— cu prețurile din capul foii —

invită

Administrația dăruirii „TRIBUNA“.

Disolvarea casei deputaților.

Cincisprezece zile au trecut decând în casa deputaților din Budapesta se debate asupra proiectului privitor la reforma administrativă. Desbaterea însă e departe de a fi terminată în general.

În fiecare zi oratori noi se însinuă la cuvânt. Și apoi întind la zame lungi de câte o oară, de câte două. Unii, din opoziție, ridică bunătatea autonomiei comitatelor până în nori; alții puterea concentrată în mâna guvernului.

Este caracteristic, că și unii și alții se folosesc pentru spriginirea opiniilor lor de argumentul: înfrânarea naționalităților nemaghiare.

Împregiurarea aceasta, ori-cât de ciudată este în sine, noi o aflăm potrivită cu situațiunea, în care se află țările ungurești. „Părinții“ patriei, așa cum sînt întruși ca în familie, cred, că statul unguresc a ajuns un domeniu dat în stăpânirea și administrațiunea lor. De cine s'ar pute genera ca să argumenteze altfel și nu cum argumentează?

Afară de aceasta ei vor să producă în naționalitățile nemaghiare sentimentul, că sînt date de zestre naționalității maghiare; ear' în străinătate, că Maghiarii sînt ce sînt în Ungaria și drept de existență politică alții aci nu au și nu pot decât ca Maghiarii să aibă.

Și totuși se vede, că „liberalilor“, *lucus a non lucendo*, a început a li-se face urit. Unii au început să deserteze. Puterea, massa cea mare de „liberali“, care ascultă de guvern fără să reflecteze, a început însă a gândi, cum să afle un mijloc să ese din încercătura unei desbateri fără de sfîrșit. Mai ales decând prin coridoarele casei deputaților a început a se colporta scirea, că după-ce se va termina desbaterea generală și se va începe cea specială, din opozițiune cel puțin câte douăzeci-și-cinci de deputați la fiecare paragraf

au să se ceară cuvîntul. Ear' când va ajunge treaba la votare, totdeauna să se voteze nominal.

Mijlocul cel dintîiu, de care „liberalii“ au aflat cu cale a se servi, a fost, că cei insinuați la cuvînt dintre dinși au cerut să fie șerși dintre oratori, cu alte cuvinte au renunțat dela cuvînt. Opozițiunea însă nu li-a urmat. A continuat discuțiunea și o continuă singură.

De trei zile se vorbește, se scrie, că guvernul ar fi hotărît a disolva casa deputaților, dacă opozițiunea continuă a procede cum s'a pornit, ca să zădărnicească votarea proiectului.

În foile maghiare se colportează scirea, ca din isvor acreditat, că ministrul-president ar fi asigurat Coroana, că fără deficultăți considerabile va trece proiectul asupra reformei administrative. Acum însă, după-ce simte, că nu-și va pute ține cuvîntul cu casa aceasta de deputați, va propune Coroanei, ca în Iulie să o disolve și pentru sfîrșitul lunii lui Septemvrie să se ordoneze alegeri noue, așa încât pe la sfîrșitul anului să se poată vota bugetul și să se poată termina și desbaterele delegaționale.

În cele din urmă și în sferele guvernamentale se colportează scirea despre disolvarea casei deputaților.

Împregiurarea aceasta ar îndreptăți la presupunerea, că toată treaba cu disolvarea e o apucătură, adevă un al doilea mijloc al guvernului și guvernamentalilor de a pune capăt discuțiunii fără de sfîrșit. Precât îi cunoașcem n'ar fi mirare, dacă ar crede, că pe calea aceasta au mai curînd să ajungă la votarea proiectului de predilecțiune asupra reformei administrative.

Stînga extremă însă nu e mai puțin șireată. Nici dînsa nu ia în serios scirea despre disolvare, ci o reduce la o simplă amenințare. Pentru-că stînga extremă e de convingerea, că din alegerile cele noue n'ar pute rezulta altceva, decât căderea sigură a lui Szapary, ceea-ce ar fi egal cu întărirea partidului extrem, a partidului lui Kossuth.

Ca mijloc de spaimă dar' nici amenințarea cu disolvarea nu ar duce la scop și obstrucțiunea cu o desbatere fără de sfîrșit s'ar pute continua până la zădărnicierea proiectului.

Treaba domnilor „părinți“ ai patriei cu patentă am pute dice. Ei își sară, ei să și mănănce.

Pentru noi Români puțin impoartă, dacă succede majorității să voteze proiectul sau dacă succede extremistilor a zădărnici votarea. Ori cu o lege mai mult, ori cu una mai puțin, fără de concursul nostru, noi tot acolo ne aflăm: priviți și tractați de străini în patrie.

Străini, când e vorba de drepturi, și nu străini, când e vorba de datorițe și de sarcini.

Tot așa de puțin impoartă și când e vorba de disolvarea casei deputaților.

Noi și așa sîntem scoși afară din barierele constituționale, încât și la un eventual apel la alegători nu putem face nimica.

Maghiarii se vor certa și atunci numai ei între sine. Guvernul își va măsura puterile cu Kossuth-istii. Și cine poate săci, nu le va fi binevenit Maghiarilor un joc constituțional acompaniat de disolvare și de alegeri noue, ca să scape de un *obligo*, de cumva e drept, că guvernul maghiar l-a dat Coroanei. Poate se tem oamenii politici ai compatrioților nostri maghiari să nu-și ducă ei înșiși calul troian în cetatea exclusivismului lor.

Cu toate aceste nu putem dice, că noi Români nu am avé nici un interes în afacerea din chestiune. Căci nu poate veni Românilor la socoteală să vadă, cum reprezentanții unei terțitalități din locuitorii regatului unguresc își joacă alaripii în numele tuturor locuitorilor și pe socoteala acestora, contribuind numai la nemulțumirea generală și la înmulțirea sarcinilor bietului popor, fără deosebire de naționalitate.

De alta parte însă trebuie să recunoaștem, că o parte din vină, că așa se întimplă și așa merg lucrurile, cum le vedem mergînd, o purtăm și noi.

Prea mult pasivăm, prea ne tot tragem seama, sau după-cum se dice, prea mult zăbovim la cernute, ca să nu ajungem la frenențate nici-odată.

Vedem cum din zi în zi influența șovinismului maghiar se întinde ca pirul și se reslătește mai departe. Ni-se spune, că ea a pus piciorul și în sinul armatei comune. Diarele maghiare în fală spun, că Monarhul e interesează de răspîndirea limbii maghiare. Noi însă de făcut nu facem nimica.

Ba facem, că și noi Români hotărîm bărbătesce prin memorande să arătăm adevărata situațiune a patriei ehiar și tronului. Dar' apoi băbește ne punem și tot povestim de câte toate, ca la urma urmelor să terminăm cu refrenul, ceva că acum „nu e oportun“ se facem.

Ori se va disolva, ori nu se va disolva casa deputaților, părerea noastră este, că fiecare zi, fiecare oară de întârziere cu descoperirea adevăratei situațiuni a patriei este un păcat neiertat, care are să se răsbune aspru asupra Românilor.

În fiecare zi vedem, că tot mai mult și mai mult prinde rădăcini sus la Tron și în alte sfere, care ni-ar pute fi de ajutor opiniunea, că noi sau durmim, sau — cu mintea — ne-am dus de acasă și apoi: absenților le lipsese votul.

„Națiunea maghiară și naționalitățile“.

(Urmare și fine.)

„Și mai deosebită și mai bogată în colorie e aristocrația maghiară de mijloc, în care aflăm naționalitățile noastre cu miile, astfel că instituția nemeșească leagă laolaltă asemenea unui roci cu nenumerate și rămurite fire întreaga inteligență a națiunii.

„În biserică, pe terenul politic, în știință și arte deasemenea se desvîlue o iconă mare înaintea ochilor nostri, care scoate la iveală în toată mărimea ei această a treia categorie.

„Pe terenul eclesiastic vestesc un șir lung de nume strălucite idea maghiarimii, sistemul grandios al formării națiunii maghiare. În clerul înalt au fost de origine străină: Nicolae Oláh, Ioan Vitéz, George Draskovich, Andreiu Dudich, Petru Beriszló, Gavriil Patachich, Ioan Scitovszky, Bela Bartakovics, Arnold Ipolyi Stummer; și ați strălucesc în fruntea catolicismului arhiepiscopii și episcopii Iosif Samassa de origine italiană, Haynald, Schlauch, Hornig, Lónhard de origine germană.

„În politică au făcut epocă prelungă Szécheny, Deák, Wesselényi, Desseffy, toți de origine slavă, Ludovic Kossuth, care asemenea se trage din străbuni slavi; înainte de Kossuth cu o jumătate de secol a sîngerat ca martir pentru ideile de libertate maghiare Ignatie Martinovici, un Albanec de origine.

„În știință se disting prelungă nume vechi maghiare Nemți, Slavi și Jidovi, și adună coromile de cunoscînte; Matias Bél, George Pray, Schwartzner, Rómer, Hunfalvy, Vambéry, Lenhossék, Gustav Wenzel, Hermann, Pulszky și alte multe dintre celebritățile societății noastre vii nu-și pot urmări străbunii până la maghiarimea, care a ocupat țeara. Prima încercare pe terenul jurnalistic noastre a făcut-o Matias Rath cu întemeierea dăruirii „Magyar Hirmondó“ la finea veacului trecut; în arta noastră poetică a alcătuit contele Iosif Gvadanyi, de origine din Toscana, piesa „Peleskei notarius“, care e în toate părțile sale maghiară, apoi marele nostru Petőfi s'a născut din familia Petrovici din Ungaria-de-Nord. Augustin Trefort, de origine Francez, a fost unul dintre acei miniștri de instrucțiune, care a fost insuflețit și a stăruit prelungă idea de stat maghiară.

„În arte și în literatură însemnă prelungă Egressy, Lendvay, Jókai, Keményi și pe Armenii C. Hollosi, C. Megheri (Stand), pe Franceza Cornelia Prielle; pe F. Liszt, Erkel, Volkmann, Keményi, M. Munkácsy, Vas Gereben, Adolf Ágai, G. Csiky și alte sute de celebrități în toate ramurile activității intelectuale, care prin opurile lor indică stăpânirea unitoare a spiritului maghiar, acea putere neteșitoare, care în concurența vieții preface într'un corp unitar cele mai deosebite elemente, care ajung în sfera fermecătoare a organismului viu din societatea maghiară.

„Precum aduce ploaia huma de pe munți, așa se revarsă poporul pe șesuri, și precum huma se preface în agri la poalele munților, așa se face și trebuie să se facă Maghiarii aceia, care se amestecă cu poporul de pe șesuri.

„Din parte vrășmașe maghiarimii auzim adese-ori dîcîndu-se în bătaie de joc și cu dispreț, că cutare și cutare din celebritățile noastre nu-și poate duce maghiarimea până la tatăl sau sau până la moșul sau. Se face de comun provocare la câteva nume mai cunoscute, și ni-se aruncă în ochi, ca-și-cînd s'ar bucura de paguba noastră, numele străin și originea străină a acestora, în credință, că prin aceasta ni-s'ar spune ceva neplăcut.

„Ce rădăcine! Aceasta nu e rușinea, aceasta e gloria, e puterea noastră. „Nici nu e vorba de dece, cinci-deci de oameni, ci de sute și sute de

FOIȚA „TRIBUNEI“

Savitri.

— Povestire indică din Mahabarata. —

Traducere

de

G. B. Duică.

Cîntul al cincilea.

(Urmare.)

Savitri.

Unde-mi duce pe bărbatul
Sau și unde singur merge,
Vecinică 'mi-e datoria
Să-i fiu soață pretutindeni.

Pocăința mea, iubirea,
Pentru el, ori a ta milă,
Ar pute doar' să te-ndemne
Să mă lași să viu cu dînsul.

Căci s'a dîs: Îmi esti prieten
De-am mers șapte pași alături,
Eată dar' ce-ți dic, drept sprijin
Prietenia ta luînd-o:

Făr'a fi stăpîn pe sine
Nu e școală, căsnicie,
Renunțare, eară școala
Din pricepere se face.

Aste căi ale juneții
La același scop te poartă;
Ia pe unul, ceilalți lasă-i;
Ce-i mai sus e dară școala.¹⁾

Iama.

Savitri, frumoasa-ți vorbă
'Mie-mi place, deci tu cere-mi
Ce dorești, afar' de viața
Soțului, că nu-ți voiui da-o.

Savitri.

Printre pustnici vețuesce
Al lui Satjovan părinte:
Îndurându-te spre dînsul
Fă-l să vadă ear' cu ochii.

Iama

Bucuroși îți fac pe voe,
Cum dorești așa să fie.
Dar' acuma tu te 'ntoarce,
Că te obosește drumul!

Savitri.

Să mă ostenească drumul,
Cînd bărbatul 'mi-e aproape?
Cu pas tare, neînfrîntă
Unde-i el și eu voiui merge.

Și ori-unde 'mi-l vei duce,
Eu te-oi urmări într'una.
Însă, Iama, tu ascultă-mi
Mai departe cuvîntarea.

„De s'au întîlnit doi oameni
„Buni, nu vreau să se despartă,
„Prietenia fericesce,
„Cu cei buni rămăi tovarăș!“

Iama.

Dragă, vorba ta frumoasă
Luminează și mă 'ncântă!
Mai alege-ți o dorință,
Însă nu a lui vieață.

Savitri.

Fă, ca soacră, despoiatul
De moșia pînteașcă,
Țeara, dreață moștenire,
Să 'și-o cucească earăși.

Iama.

Bine-i, grabic s'o câștige!
Și 'mplinit indu-ți dorul,
Tu te 'ntoarce-acum și du-te
Să nu sufer osteneală.

Savitri.

Iama, domn omenimii,
Care-o porț cu silă crudă
Unde ea nu vrea să plece,
Mai ascultă-mi cuvîntarea.

„A fi blînd cu toată firea.²⁾
„În gândiri în vorbă, 'n fapte
„Ajutînd și fiind darnic
„Este sfîntă datorie.

„Oamenii din astă lume
„Sînt în stare s'o și facă,
„Omul bun iubesc însă
„Și pe dușmanul ce-l are“.

Iama.

Cuvîntarea-ți dă vieață,
Ca setosului isvorul;
Mai alege-ți o dorință,
Însă nu a lui vieață.

Savitri.

Tatăl meu copii nu are,
Dăruesc-ți tu urmașii,
Să nu-și peară neamul altfel,
Asta-ți fie-a treia milă.

²⁾ A fi blînd și cruțător cu ori-ce animal, cu i-ce ființă era un principiu religios al Indienilor.

¹⁾ Meyer numește sentențele aceste „cam confuse“ și „enigmatice“; cetîndu-le cu atenție vom găsi în ele totdeauna un cuprîns moral, practic, care pe alocura coincide textual cu sentențele biblice.

mii, ear' în lungul curs al istoriei noastre de milioane, care, împărtașiți de bunurile națiunii, au luat parte la nișuința comună, au înmulțit nașunea maghiară, au întărit-o, și-au adunat comori și inteligență în ea, au primit contopindu-se cu elementul maghiar tradițiunile națiunii, înouându-i continuu sângele, spiritul, au întărit cu trăsăturile ce-i lipsiau și au asigurat creșterea continuă și neteșirea sănătoasă a deosebirilor intelectuale, din care s'au născut toate ideile noi, indelețnicirea spre înaintarea materială și intelectuală, toleranța reciprocă, cu un cuvânt acel spirit mare și matur social, care a nimicuit barierele rasei și care a cumpănit pe individ întotdeauna după folosul ce-l aduce binelui comun, libertății publice și societății publice.

„Vedând aceste, putem trage consecvențele. Înainte de toate se arată în primul plan faptul, că idea maghiarimii nu e identică cu aceea a rasei, ci e cu mult mai largă, mai înaltă.

„Noi nu suntem un popor din Altai, demult nu mai suntem un asemenea popor. Suntem Europeni, ca oricare din vecinii nostri apuseni, și tot atât de culți ca aceia: deosebirea între noi e, că în Apus formațiunea de națiuni e terminată, la noi continuă procesul. Noi suntem mēdularul cel mai extrem al lumii europene, la al cărui spate era migrațiunile popoarelor așa dîcînd încă nici aji nu a încetat.

„Și un alt rezultat urmează din faptele prezentate, și acela e, că maghiarimea din punct de vedere etnologic nu poate fi și nu e permis a fi privită drept o formațiune analogă cu formațiunea unei din naționalitățile din patrie. Noțiunea Maghiar nu e analogă cu noțiunea German, sau Român. Toți, Germanii și Românii etc., sînt rase în Ungaria, cu însușiri unitare, cu temperament identic, cu caracterul specific democratic care în sine formează unități deosebite și demarcate, precând maghiarimea e o formațiune, care etnologică este preste toate celelalte și e rezultatul contopirii tuturor popoarelor din patrie; limba însă, — adică limba maghiară, — e mijlocul, în care unirea de rasă și spirituală își află expresiunea, e aceea, care din pricina poziției sale centrale a devenit limba cadrului, în care s'a format nașunea, icona alcătuită din un mosaic pestriț.

„Eată aceasta e maghiarimea! Aceasta e maghiarimea, pe care o acuză în atâtea feluri, pe al cărei cap încarcă numirea de tiran, de despot, care abuzează cu puterea sa: că de fapt nu e decât federațiunea noastră a tuturor; civilizațiunea ei e o însușire comună, la care cu toții am contribuit, permanența ei zace în interesul comun.“

„În adevăr ciudată rătașire, că maghiarimea ar fi purtând o luptă de rasă. Dacă statul maghiar și societatea maghiară iau dispozițiuni, ca prin răspândirea limbii maghiare de stat se de-

acelora, care stau afară de maghiarime, puțină de a-și valora individualitatea lor, el nu țese intrigă în contra lor, ci împlinesce o datorință, căci a fi Maghiar nu-i pedeapsă, ci „drept, dreptul fiecărui cetățean.

„Căci ce sînt naționalitățile față cu societatea maghiară?

„Din punctul de vedere etnografic naționalitățile nu sînt altceva, decât acele părți ale mării națiuni, care din pricina poziției lor mai izolate trăesc încă în mari masse laolaltă, în cercuri locale de cultură mai mici sau mai mari, care corăspund cu trebuințele lor zilnice. Toate naționalitățile noastre se află pe nivelul popular, în sfera de idei a vetrei casnice și cu pretensiunile acelea.

„Aceste sfere de idei n'au să fie atacate, ele sînt expresiunea individualității naționalităților noastre. Aceste mici cercuri de cultură vor înflori și în viitor, nu zace în interesul nimēruia de a pune stavilă desvoltării acelor.

„Dela vatra casnică a naționalităților calea duce singur numai la cultura maghiară în patria noastră. În Ungaria e posibilă o singură cultură, care cu universalitatea sa se împreune locuitorii țerii și o societate domitoare, care, stînd mai presus de masele populului, mai presus de deosebirile de rasă, poate uni în sine toate acele idei conducătoare, care sînt factorii de trecere între maghiarime și naționalități.

„Maghiarimea, după-cum s'a format și se formează și în prezent, e o desvoltare firească, care e înscrisă pe pământul Ungariei, și de aceea cu încredere putem privi în viitor, care va largi calea acestei desvoltări și va rezolva în modul eel mai norocos întrebările pendente, care subsistă aji între maghiarime și naționalități.

„Icona ce am zugrăvit-o despre formarea maghiarimii și despre raportul ei față cu naționalitățile și despre chemarea culturii naționale maghiare, reclamă o asemănare.

„Cu desvoltarea teritorială și etnologică a Ungariei seamănă cu privire la toate trăsăturile mai esențiale desvoltarea României.

„România, pe care dinspre Nord și Nord-Vest o despart Carpații pentru vecie de Ungaria, demarcată prin lunga șerpuire a Dunării, se întinde pe șesul ce atinge Marea-neagră.

„Elementul român, înalta căruia fuseseră acolo Cumanii, Iasigi, Bulgaro-Serbi și Moldoveni-Slavi, a ocupat între împregiurări norocoase șesurile, pe care s'a format nașunea română homogenă. Orașele cu locuitori străini, cu Greci, cu Armeni, cu Bulgari, cu Sași transilvăneni, contopindu-se în nașunea au devenit elementul cetățenesc al aceleia, locuitorimea maghiară, care locuia odinioară în mare număr Moldova și forma insule până la Basarabia, s'a romanizat și se romanizează vedînd cu ochii și partea ace- ea a sēcuiimii, care se colonizează în orașele regatului român.

„Ținuturile muntoase ale Transilvaniei au însă alt rol față cu România, decum il are Ungaria-de-Nord față cu șesul maghiar. Între Sēcuiime și România șesul Oltului deschide un drum firesc, care influențează emigrarea Sēcuiilor, fără însă ca prin aceasta României să i-se deo vre-o înfrîngere socială, etnografică asupra Sēcuiimii. Causa e, că afară de șesul strîmt al Oltului și câteva pasuri între România și Transilvania nu există altă trecere teritorială. Între șesul maghiar și între teritoriile maghiare de Nord, prin mijlocirea întinderilor și a riurilor, e neîntreruptă legătura până la punctul, unde vârful măriișii al Carpaților încungurî din spre Nord țeara. De aici încolo se întinde apoi eară un șes mare cu Galiția și Lodomeria, care din punct de vedere geografic stă în același raport cu ținuturile muntoase ale Ungariei-de-Nord, în care stă șesul român cu ținuturile muntoase ale Transilvaniei. Și prin deschișturile Carpaților-de-Nord se străcură în șesul galițian-lodomerice masse omenești, masele cele mari însă nisuesc spre șesul cel mare al Dunării și Tisei.

„Planul unei Românie mari și al unei Moravii mari, pe care s'au obișnuit a-l indigețea cu harte și a-l rezolva cu ușurătate pe hărție, geografia îl dovedește de imposibil. Omul cu limba sa, cu datele sale, cu civilizațiunea sa e un element mobil al teritorului, cătă vreme teritorul e stabil; aceasta determină viața popoarelor și croește direcțiunea formării țerilor și a societăților. Mare putere; față cu ea voința omenească e zadarnică și e avizată a se țirguli cu pozițiile.“

O rușine a neamului nostru.

Răfueala neîndrătată ce a publicat dl Flaviu St. Săltiu în nrul nostru de ieri ne dă privilegiul să ne rostim într-o cestune foarte penibilă, să desvēm o bubă urită a vieții noastre publice. Natura murdară a acestui lucru face, de sine înțeles, că nu bucoros ne ocupăm cu dînsul și de aceea am tăcut până acum. Dar' în cele din urmă, prelîngă toată legitima repulsiune, până la infinit nu ne este permis să tăcem, și de aceea credem a ne împlini o datorință de onoare față cu publicitatea și cu dignitatea noastră de publicisti români, când cerem on. cetitori voia de a le infesta bunul simț cu un lucru atît de scabros ca cel-ce urmează:

Noi Români ardeleni avem adevă, prelîngă toată sterilitatea în produse spirituale, o specialitate literară-culturală, ca-și-care nici un popor european, ba am pute dice nici un popor din lume, nu are și nu poate să aibă. E vorba de o revistă lunară ce apare aici în Sibiu și se numește însuși umoristic, precând după activitatea sa de până acum ar trebui să se numească organ de pornografie și de cronică scandaloașă și mai aleși foaie de revolver, cum tiparul nicăiri în lume nu a mai vędut în mod nepedepsit.

Va fi avēnd, nu va fi avēnd acest trist product literar, care poartă semnificativul nume de „Calicul“, prețenții de a contribui la educațiunea populului prin sbiciuirea păcatelor sociale, nu scim. Voim chiar să admitem deocamdată, că în vederea acestui scop a fost întemeiat, înse nu mai puțin trebuie să constatăm, că pe calea și cu mijloacele ce a apucat, nu numai nu contribuie la educațiunea populului, ci din contra duce societatea fără doar' și poate oblu spre povirnișul demoralizării și al degenerării.

Căci toată munca spirituală a acestei foi se poate subsuma în următoarele cuvinte: Cultivarea sistematică a scandalului și a celui mai mojicesc spirit.

Și cu asemenea mijloace crede cineva, că se crece popoare și societăți?

Da, cultivarea scandalului. Dovadă, că acesta este scopul lui adevărat, este înainte de toate, că, fără deosebire de vederi și de poziție socială, nimenea, nici un om mai cunoscut în viața publică nu a scăpat neatacat, sau mai bine đis nemurdărit de dînsul. Adevărat pardon. Au scăpat cătiva prieteni personali ai redactorului seu, dintre care unii mai sînt în viață, ear' alții nu mai sînt, și pe toți i'ai putē numēra pe degetele dela o mână. Nu scim, cum se vor simți acestia în onorul acestei excepțiuni, scim însă, că societatea, care judecă și simte ce e bine și ce e rău, trebuie să încarce în spinarea lor o parte din responsabilitatea pentru stricătioasa activitate a „prietenului“ lor, ba este chiar ispitită a-i considera de complici.

Dar' aceasta numai în treacăt. Putem repeta, că nimenea nu a scăpat neimproșcat cu noroiul „Calicului“. Dela cei mai înalți dignitari până la cei mai mici și mai neînsemnați oameni, cu dreptul cu nedreptul, toată lumea a fost și este mereu atacată. Și încă cum? Să fim absolvați dela răspunsul la această întrebare. A răspunde cu citate nu ne lasă stima și deferența cătră publicul nostru, ear' a descrie detalit și după vrednicie armele de atac ale acestui rușinos organ al scandalului, ni-se revoltă propriul nostru bun simț. Indigețăm numai, ceea-ce altcum, durere, prea bine este cunoscut, că murdăria, pornografia, lipsa de ori-ce respect și de ori-ce sentiment de decență sînt firele roșii, care trec prin toate paginile lui. Vorbe nespēlate, termeni drastici, metafore și comparații cu lucruri obscene sau scărboase, glume mojicesci, umor dela cărcima Țiganilor: eată mijloacele stilistice, cu care „combate“ el „vișpile“ societății și „corege“ populul.

Binevoească cei-ce se mai îndoese a ceti încă odată numai căte un pasagiu din articolul „Calicului“ contra unor archieri, oameni politici sau întreprinderi publice ale noastre, și judecând ne vor da dreptate, că acest sombru fel de literatură nu poate avē alt scop, decât cultivarea scandalului.

Aceasta și mai lămurit ese la iveală, dacă considerăm, că nu numai persoane marcante, sau de oare-care importanță în viața publică au fost improșcate de aceasta cloacă literară, ci adese cu numele întreg și oame-nii cei mai mărunți, cei mai inofensivi, cei mai fără importanță, ba chiar și de aceia, care prin nimica nu fac pretenția de a fi vrednici de atențiunea publică. Ear' aceasta nu ca să combată vre-o scădere, nu ca să repareze vr'un rău, ci din simplul motiv de a putē aplica vr'o „glumă“, de care vizitii vor ride poate, însă oamenii culpi, sau cel puțin nestrictați, trebuie să se disguste.

Și mai mult. Sînt țirite în publicitate lucruri din cea mai intimă viață familiară și sînt atacate femei cu cea mai bādărănă lipsă de delicatețea, deși ar fi o absurditate a dice, că vr'o trebuință adevărată a publicului ar pretinde această procedură, care în ori-ce societate de bine trebuie să fie stigmatizată.

Ei bine, care pot fi efectele unei asemenea lucrări spirituale-literare? Educațiunea populului? Tocmai contrarul. Înainte de toate cu o asemenea lectură trebuie să degeneze bunul simț al cetitorilor. Auđind mereu aceleași pornografii și murdării, ei își perd șfeala și gena de lucruri neconvincioase și pe urmă devin indiferenți atăt față cu atacurile, cāt și față cu recerințele bunei cuviințe, fără de care o societate merge spre descompunere.

Ear' un organ de publicitate, care se-virșește această tristă ispravă, trebuie înferat și nimicuit cu toate puterile morale și bune ale societății.

Se întēmplă aceasta la noi? „Calicul“, nu ne îndoim, de toți oamenii de bine este recunoscut de o foaie pornografică și demoralizătoare. Este el prin urmare stigmatizat și huiduit după cuvinița de societatea noastră bună?

Aș, vorbă să fie. „Calicul“ este foaia cea mai cetită la noi, o aflăm mai pretutindenea, cu deosebire pe mesele cărturarilor nostri dela sate, prea adese ca u nica foaie ce abonează și susțin.

Și aceasta este buba socială, cu care am introdus acest articol și care ne-a îndemnat să-l scriem.

Puțin ar importa „Calicul“, dacă ar fi o simplă ecescență nesănătoasă a vieții noastre culturale, însă recunoscută de atare și ignorată de societatea cu bun simț. Când însă un asemenea necalificabil debit de lucruri repulsive trece de „literatură“, este cetită, „spriginită“ și „gustată“, atunci răul devine serios și trebuie să ne cugetăm la originea și cauzele lui și la mijloacele de a ne scāpa de el.

Psychologicece foarte bine ne putem explica popularitatea „Calicului“ prin pornirea latentă ce vom afla în ori-ce societate, cu deosebire însă în societățile mai puțin culte, de a căuta și a sorbi așa dîcînd lucrurile, care seamănă a cronică scandaloașă. În alte țeri este treaba autorităților publice să ferească societatea de oamenii mārșavi, care abuzează de această slăbiciune a firii omenești. Noi, se înțelege că n'avem să ne așteptăm la asemenea protecțiune din partea autorităților publice. La noi se reglementează presa cinstită, care apără și se jertfesece pentru interesele populului, dar' presa scandaloașă, care viră elemente corosive și descompunătoare în sufletul tinerii noastre societăți, este cu desvērșire liberă în activitatea ei. Cine să și aiba interes de a o sili să stee între marginile bunei cuviințe? Mai curēnd contrarul.

Va să dîcă aici numai societatea însăși ar putē să-i ajute, să se scape de pericolul ce o amenință.

Durere însă, că în această privință până acum noi nu am făcut nimic. Ba din contra, printro slăbiciune a multor bărbați de ai nostri, care numai poltronerie o putem numi, am favorizat chiar răul, în loc să-l combatem.

Eată cum. „Calicul“, prelîngă pornograf, mai e și revolver. Pentru a se susține ca întreprindere comercială nu se sfiesce nici de nițică presiune.

Cine va fi vędut amenințările, cu care-și încassează restanțele de abonamente, în cele mai multe casuri trimise necerute, ne va înțelege. Am auđit pe mulți bărbați de ai nostri, care altcum îl condamnau, dîcînd, că îl țin pentru-ca să aibă pace de e l. Aici e poltroneria. Și în cele din urmă scopul tot nu se ajunge. Căci neimproșcat cu timpul tot nu scapă nimenea, prelîngă că s'a favorizat o calamitate socială, care ar trebui combatută cu toate puterile.

Efectul acestei poltronerii este, că „Calicul“ e tolerat în cele mai bune familii, îl găsim în saloanele de primire ale cucoanelor, ajunge în mânăle tinerimii și chiar ale fetelor și propagă pretutindenea degenerarea gustului și confuzia între cuvinișos și necuvinișos.

Efectul acestei poltronerii este, că mulțimea societății noastre, care, ca toate societățile, este condusă mai mult de porniri, decât de judecată, fiind totodată zăpăcită de pseudo-meritele lui, căci îl vede atăt de răspândit și de temut, la adunările noastre publice îl tolerează, ba chiar îl provoacă să-și arete floricelele sale fără gust și decență, și cu cāt mai oarzan își spune pornografiile, cu atăt mai mult îl aplaudă.

Și în fine tot efectul acestei poltronerii a bărbaților nostri maturi este, că urđitorul acestei calamități și ca persoană, deși a fost de mai multe-ori înferat și a avut dese altercații infamante, este admis în societatea bună, este pofit la mesele dignitarilor, fără de a-i face cineva cea mai mică silă morală de a se îndrepta și fără de a cere vre-o reparație, sau, ceea-ce ar fi mai firesc, fără-ca societatea bună să-l respingă dela pragul ușii sale.

Ei bine, această stare de lucruri devine nesuferită, devine o primejdie, nu numai o rușine națională, dacă o mai lăsăm să dăinuască nejnișită de nimica.

Persistăm a crede, că numai societatea însăși se poate scāpa de această rușine primejdioasă. Facem apel la dignitatea bărbaților, dar' cu deosebire la delicatețea și la bunul simț al femeilor noastre să-și deo odată seama, că ce merită într-o societate integră o revistă scandaloașă ca și „Calicul“? Noi credem, că înainte de toate merită să fie scos din toate familiile cinstite. Mai departe merită să fie ignorate și nebăgate în seamă loviturile și noroiul lui, precum este ignorat și nebăgat în seamă ori-ce lucru vil și murdar. Și pe urmă merită să i-se detragă ori-ce fel de sprigin din partea societății de bine, pentru-ca astfel să se vadă izolat în nemernicia sa și îndrumat la cărcimele și bordeele Țiganilor, de unde i-a scos stilul și spiritul cu care ne infectează publicistica și ne face rușine înaintea lumii.

Toți membrii societății române, care se respectează pe sine, sînt datorii să conlucre, ca aceste să se întēmple.

„Fie“, — Iama-i și răspunde;
Și pe Satjovan desleagă
Al dreptății domn și vesel
Cătră Savitri grăesce:

„Tu noroc al casei tale,
„Dragă, soțul tēu e liber!
„Fericele țile albe
„Vețui-va el cu tine.

„Și legat de tine-atata,
„Dobāndi-va nume mare,
„Și copii, nepoți tot nobili
„Prinți, viteji vedē-va dînsul.

„Savitri, dup'al tēu nume
„S'or numi copiii; frații
„Dupā Malavi, măicuța
„Fă să-și ia cinstitul nume“.

Al dreptății đeu îi dase
Toate milele cerute
Și-o 'ndemnase să se 'ntoarcă;
El se duse drept acasă.

Savitri cu dor se duse,
Cum perli din ochi-i lama,
Drept la Satjovan, ca suflet
Trupului din nou să-i deo.

Și sosind, unde el zace,
Pe pământ s'aseacă 'n grabă,
Capul drag în mână luādu-l,
Căpătēiu din piept făcēdu-i.

Satjovan primi viață,
Ochii mari el îi deschide,
Și, ca revenind în fire,
Dulce-i đise dragei sale:

„Am pornit cu tine 'n codru,
Dacă e, fie și đina;
„Și tăiānd, m'au prins deodată
„Dureri mari de cap, iubito.

„Apoi răzimat de pieptu-ți
„Sufletu-mi somnu-l cuprinse,
„S'arētā apoi bărbatul
„Crunt, dar' māndru și puternic.

„Toate-acestea le țin minte,
„Subțirica mea, dar' spune-mi:
„Am vędut în vis pe cruntul
„Om sau el a fost aievea?“

Și-i răspunde lui soția:
„Eată, c'a 'nnoptat; iubite
„Ți-le-oiu spune māne toate,
„Cum s'au întēmplat cu tine.

„Dar' acum te scoală, vesel
„Vino la pārinți acasă!
„Fioros e vēntu 'n codru,
„Earā noaptea-i groasnic neagrā!

„Din cel pom, ce tot mai arde,
„Vino facă să ni-aprindem,
„Ca 'n pustiu și pe 'ntunerec
„Sē nu perdem calea dreaptā.

„Dacă mersul greu îți cade
„Și pe voe-ți este, haide,
„Rēmānem aci 'n pădure
„Și ne 'ntoarcem dimineată“.

Satjovan.

Simț, că trupul meu e sdravēn,
Și nici capul nu mē doar;
Ear' la tata și la mama
Aș pleca cāt mai degrabă.

Căci pārinți-ni poartă grija
Dacă e, fie și đina;
Și-apoi des m'caută mama
Ajutată de silastri.

Oh, ce jale va fi astăzi
Și ce chinuri pentru mine,
Alte dāți din ri-ce drumuri
Mē 'ntorceam până 'n deseară.

Eu sînt singurul ei sprigin,
Ea-i bētrānă, eb e tata,
Ca s'o vęd, m' arde dorul,
Dragă, vino mai degrabă.

Savitri se scoală grabnic,
Pletele desprine-și strînge
Și cu brațul cād cuprinde
Pe bărbatul rîdcāndu-l.

De o creangă n pomi apbape
Prinde coșul plin cu fructe
Dar' să n'aibă teamă 'n codru,
Ea scēcura nu o lasă.

Pe-al seu umēr stāng ea putē
Brațul stāng al lui și dulce
Cuprinđēdu-l blānd cu dreptul,
Au plecat pe-aci 'nainte.

Și vorbind în drăgostire,
Pe cărarea cunoscută
Satjovan venia cu dorul
După casa pārintească.

(Va urma.)

CRONICĂ

Numiri. Practicantul de contabilitate Ladislav Kovács a fost numit oficial de cont. cl. III. la direcțiunea financiară din Turda; — mai departe au fost numiți: cancelistul Francisc Udvardy dela tribunalul reg. din Deva director de cancelarie la tribunalul reg. din Caransebeș, ear' scriitorii Eduard Kovalszky dela judecătoria cerc. din Seleșul-mare și Coloman Ferenczy dela tribunalul reg. din Sighetul-Marmației au fost numiți conducători adj. de cărți funduare, primul la judecătoria cerc. din Muncaci și al doilea la tribunalul reg. din Dobrișin.

Tandem aliquid! După cum anunță „Budapesti Hirlap“, dl I. Ciocan, directorul fondurilor născuțene, și-a dat demisiunea din postul său. Asupra acestei demisioni va decide adunarea generală viitoare. Sperăm, că în curând vom pute astfel înregistra cea „din-tău faptă“ a dlui Ciocan, care va fi aprobată de toți Români adevărați.

Accident. Un accident, care ușor putea avea urmări rele, s'a întâmplat alaltăieri în comuna Sadu. Vicenotarul comunal I. Răduț era cât p'aci să cadă victima îndrănelni sale prea mari. Mergând să se scalde în riul Sadului cu mai mulți teologi din Sibiu, prezenți din incidentul înmormântării preotului gr-cat. de acolo, a avut nefericirea, ca sărind într'o mare vîltoare, să fie învins de puternicele valuri. O scenă neplăcută a fost pentru cei de pe țărmure, când au văzut, că însoțitorul lor nu mai ese la iveală. Numai după vre-o câteva secunde a fost aruncat la suprafața apei, strigând odată „ajutor!“ La a doua aruncare bietul om n'a mai putut striga nici un cuvânt; era inconștient. Din norocire, după o minută-două, fiind aruncat mai spre țărmure, unde apa nu mai avea atăta putere și era mai mică, dl învățtor Iliescu din Sibiu a putut mântul din ghiarele morții pe îndrănelnel înfător. Fiind freat cu putere timp îndelungat de către unii teologi, bietul om a putut fi adus la conștiență. Domnul Răduț, după-cum sîntem informați, e bolnav pe pat. Sînt însă speranțe de reînscătoșare. Avis tuturor înfătorilor prea curagioși!

Agitatori arestați. Lucrătorilor din comuna Komádi (comitatul Bihorului) li-s'a trimis din Bichș-Ciaba scrieri agitatorice; ba ce-i mai mult, au mers în comună și agitatori, spre a ațța pe lucrători. Gendarmeria a pus mîna pe agitatori.

„Wie hăjszt?“ Și-au mai schimbat numele următorii Jidani: Eugen Rosenfeld din Budapesta în „Péterffy“; Isif și Ioan Hanker din Solnoc în „Sirok“; Frederic Hirsch din Alba-Iulia în „Rónai“; Isif, Alfred, Max, Ludovic și Isidor Kohn din Battonya în „Kertész“; Isif Klein din Canja vechie în „Kis“ și Ermina Löwy din Lamacș în „Lány“.

Constantin Bărcănescu. Diarele din București ne aduc trista veste despre moartea grabnică a artistului Constantin Bărcănescu, profesor la școala centrală de fete, director al școlii dela Omnița-Bălașa și șef al corului acestei biserici. C. Bărcănescu, admirat cu o ocaziune și de publicul sibian pentru excelența și fermecătoreala lui voce de tenor, era un artist de valoare și intrunia simpatile tuturor acelorora, care îl cunoseau.

Guvernul român și expozițiunea din Chicago. Cetim în „Românul“: Guvernul român a fost înscătoșat oficial despre expozițiunea dela Chicago, care se va ține la 1893, spre a face cunoscută expozițiunea industriaișilor români.

Dosarele guvernului român dela 1848. Dl Mandrea, membru la curtea de casație din București, a găsit la Bălcăști toate dosarele guvernului român dela 1848. D-sa va publica un studiu asupra acestei însemnate descoperiri și va oferi în urmă dosarele Academiei-Române.

Sărbărea societății științifice și literare din Iași. Din Iași ni-se împărțășese: Închieându-se al doilea an al lucrărilor societății științifice și literare din Iași, s'a hotărât a se sărbători în chipul următor: Sămbătă 1 Iunie oarele 8 p. m. va fi ședință publică în aula universității de Iași; la această ședință dl președinte Grigorie Cobălcescu va ceti potrivit statutelor darea de seamă a stării și activității societății. Dl secretar general Grigorie C. Butureanu va ceti raportul asupra lucrărilor săvîșite în anul societății. Apoi dl A. Xenopol, vice-președintele societății, va ceti „A doua domnie a lui Nicolau Mavrocordat în Moldova“. Dl Vas. Butureanu: „Dare de seamă despre lucrările lui Dim. Vlădescu“ și Nic. Leon va ceti lucrarea dlui Antipa intitulată: „Conștiința bacteriilor și a organismelor“. — Duminică 2 Iunie la oarele 6 a. m. excursiunea la Cotnari și apoi la Hirlău, de va permite timpul.

Un pas înainte al studenților români din Berlin. Din Berlin ni-se știe, că studenții universitari români de acolo s'au constituit într'o societate științifică și literară sub auspiciile universității berlineze. Societatea poartă numele: „Societatea studenților români dela universitatea Fr. Wilhelm din Berlin“. Președinte este dl St. V. Nanu, ear' secretar dl George Eremie.

Roman ingrozitor despre regina Natalia. Din Neoplanta se anunță, că populațiunea de acolo și din împrejurime povestesc mereu istoria unui roman ingrozitor, al

cărui obiect avea să fie regina Natalia cu ocaziunea expulsării ei. Istoria aceasta, care de bună seamă își trage originea din Belgrad, voește să spună, că reginei Natalia i-s'a pus cu ocaziunea expulsării la dispoziție vaporul „Deligrad“ numai și numai din cauză, că vaporul enfundându-se, regina se și afle moartea în valurile Dunării. Vaporul a fost astfel arangiat, ca naufragiul să se întempe chiar în mijlocul Dunării. Regina Natalia, primind de timpuriu veste despre această cursă, n'a voit absolut deloc să călătorească cu vaporul „Deligrad“.

Ministrul-președinte sêrbesc, dl Pașić, s'a cunoscut în 9 l. c. la Florența cu Georgina Duković.

Ovrei în Rusia. Diarului „Kölnische Zeitung“ i-se știe din Petersburg: Se vorbește, că guvernorii guvernamentelor Chiev și Vilna, locuite de cei mai mulți Ovrei, contele Ignatieff și generalul Kochanoff, ar fi declarat, că ei în de posibil lucrul, de a scoate cu desvîșire pe Ovrei din autonomia comunală.

Procesul jocului de baccarat în Londra. În zilele trecute s'a desbătut și judecat la Londra faimosul proces de baccarat, intentat de Sir W. Gordon-Cumming contra mai multor membri din înalta aristocrație, care i-au acuzat, că joacă fals. În acest senzațional proces sînt amestecați membri ai familiei regale engleze, înalți funcționari de curte și aristocrați. Cu privire la deprimarea, pricinuită prin acest proces, o telegramă din Londra cu data de 11 l. c. anunță următoarele: Regina a primit zilnic rapoarte telegrafice despre decursul procesului de baccarat. Regina s'a exprimat cu atăta indignațiune asupra precedentelor, care au cauzat procesul, încât lordul Coventry, acuzat și el, și va da demisiunea din poziția ce o ocupă prelîngă curtea engleză. Deputatul Morton are de cuget a aduce lucrul înaintea parlamentului, deoarece el voește a propune ștergerea apagiilor pentru ducele de Cambridge și pentru prințul de Wales. Numeroși membri ai casei deputaților au subscris o declarațiune în contra jocului de baccarat.

Vesuvul vomează. Din Neapol se telegrafează cu data de 10 l. c.: Din craterul, care s'a deschis la poalele Vesuvului, se varsă în continuu lavă în Abrio-de-Cavallio. Mulți străini cercețează vulcanul. În ultima noapte a cădut o ușoară ploaie de cenușă, însoțită de un vuet subteran. De atunci încoace lava curge în abundență, fără însă de a periclită terenul învecinat, care e scutit prin mări grămezi de lavă vechie înghiețată. Pentru Neapol nu e de temut nici un cutremur de pămînt. Directorul Palmieri așteaptă în cel mai scurt timp o mai mare erupțiune a Vesuvului.

Din insula Corfu. În contra scîrilor lafite din un izvor oficios grecesc, după care în Corfu ordinea earăși ar fi restabilită, correspondentului constantinopolitan al diarului „Kölnische Zeitung“ i-s'a pus la dispoziție din partea unui însemnat diplomat o epistolă primită dela o înaltă persoană din Corfu, după care acolo încă și acum domnesce frică și spaimă. Toți Israelii au de cuget a părăsi cât mai curînd insula. Guvernul a dispus a se lua toate măsurile necesare pentru apărarea Ovreiilor, dar' nu i-a succés a înăbuși sentimentele poporațiunii față cu Ovrei.

Poporațiunea Londrei a crescut dela 1801 până la 1891 în modul următor: În 1801 orașul avea 968.863 locuitori; în 1842: 1,948.417; în 1851: 2,326.236; în 1871 3,254.260; în sfîrșit la Aprilie 1891 cifra enormă de 4,211.056 locuitori.

Influenza în Londra. O telegramă din Londra cu data de 10 l. c. raportează: În săptămîna din urmă au murit de influență 303 persoane; de atunci încoace s'a observat numai o scădere neînsemnată.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“

Budapesta, 13 Iunie n. În casa deputaților a prezentat Baross proiectul de lege despre rîscumpărarea liniei ungare a căii ferate austro-ungare, care a fost întimpinat cu „Eljen“-uri. În conferența clubului liberal a declarat ministrul-președinte, că este de prevăduț, că desbaterile generale asupra proiectului de reformă administrativă vor mai continua vr'o patru săptămîni. Nu este motiv de a lua de pe acum dispoziții relative la desbaterile specială și ar fi prematur a se pronunța, că ce fel de măsuri vor deveni necesare în decursul desbaterii.

Berlin, 13 Iunie n. În casa deputaților, unde a fost respinsă propunerea lui Rickert, au provocat conservativii scandaluri în decursul vorbirii lui Richter, întreprîndu-l tot mereu.

Londra, 13 Iunie n. Din Constantinopol se anunță, că Poarta voește să confereze cu marile puteri asupra colonisării Palestinei cu Ovrei.

Bibliografie. „Revista Catolică“. Apare la 15 și 30 a fiecărei luni. Directorul periodicului: Dr. Vasile Lucaci. Anul V. Nr. 9—10 dela 15—30 Maiu 1891 are următorul cuprins: Lumea română și biserica cristiană. — Ce poate și ce trebuie să facă păstorul sufletesc pentru bunăstarea credincioșilor sei? — Literatură. — Puterea carității creștine. (Urmas și fine.) — Pacea. (Poesie.) — Correspondențe. — Revista contemporană.

Extrase din „Budapesti Közlöny“. Posturi vacante: — Un post de servitor oficial adj. la judecătoria cerc. din Seini. A se adresa în patru săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de practicant la perceceptoratul de dare din Sighetul-Marmației. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de oficial cl. VI. la perceceptoratul de dare din Dej. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de secretar de finance cl. II. la direcțiunea financiară din Vukovár. A se adresa până în 30 Iunie st. n. a. c. la autoritățile competente.

— Un post de practicant de contabilitate la direcțiunea financiară din Szobathely și câte un post de practicant la perceceptoratele de dare din Körmend, Muraszombat, Németsújvár, Köszeg, Sárvár și Szentgotthárd. A se adresa în patru săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de subjade la judecătoria cerc. din Lugoj. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de percepor de dare cl. III. la perceceptoratul din Turdossin. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de subnotar la tribunalul reg. din Trencin. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de practicant în drept la judecătoria cerc. din Hajduböszörmény. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de practicant în drept la tribunalul reg. din Dobrișin. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de practicant la perceceptoratul de dare din Sibiu. A se adresa în patru săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de oficial de dare cl. VI. la direcțiunea financiară din Sighișoara. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de practicant de concipient la direcțiunea financiară din Zombor. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

— Un post de oficial de dare cl. VI. la perceceptoratul din Sighetul-Marmației. A se adresa în două săptămîni la autoritățile competente.

Călindarul zilei 2/14 Iunie 1891. Italian: Nichifor. Gregorian: Vasile. Soarele: răsare 4.16, apune 7.45.

Buletin meteorologic. Sibiu, 13 Iunie n. 6 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică, Diferența din prînșină, Temperatura aerului, Măximal și minimal de temperatură, Direcțiunea vîntului. Values: 729.7, +2.8, +9.8, +25.0+9.1, NNV.

Din țeară 11 Iunie n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiune atmosferică, Temperatura Celsius, Vîntul. Rows: Budapesta, Sătmár, Cluj, Orșova, Arad, Panciova.

Sosiți în Sibiu. La 13 Iunie n.

Hotel „Neurhrer“. Contesa Pálffy din Sămbăta Wolffardt din Lipsca Porzelus din Passau, Sp-kner din Vienna, Zimerman din Zvitau și I. Fried, comercianți. Hotel „Haberman“. Caspar Bolyai, proprietar din Bulia. August Bonitliani, antreprenor din Robesci.

Economie. Starea băncii austro-ungare la 7 Iunie n. a fost următoarea: Circulațiunea bancnotelor 400,502.000 fl. (— 15.000 fl.), tesaurul de metal 243.355.000 fl. (— 198.000 fl.), portofoliul 147,091.000 fl. (—1,666.000 fl.), lombardul 19,797.000 fl. (—51.000 fl.), rezerva bancnotelor scutită de dare 46,294.000 fiorini (— 115.000 fl.).

Expozițiunea internațională de alimente și obiecte de gospodărie în Viena. Dela 1 Septembrie până la 1 Decembrie a. c. va avé loc în Viena o expozițiune de alimente și obiecte de gospodărie. Expozițiunea se va arangia în localurile așa numitei „Gartenbau-Gesellschaft“. Lucrările pregătitoare sînt terminate și în curînd se va constitui comitetul. În comitet vor figura ca membri cele mai mari capacități din patrie și străinătate. Afară de aceea în cele mai multe țeri s'au numit delegați pentru această expozițiune.

Industria României. În raportul anual despre situațiunea economică a României, consulul general austro-ungar cavalerul de Suzzara se exprimă privitor la industria română în modul următor: Cu toate-că industria se bucură de toată îngrijirea, pe care i-o poate acorda în un mod oare-care statul, singur numai acele puține ramuri, pentru care există baza naturală, sînt pe cale a se întări, precînd toate celelalte duc numai o existență susținută în mod artificial și pe contul consumului indigen. Stabilemente industriale însemnate pot arăta următoarele ramuri: fabricațiunea de făină, zahăr, spirit, bere, sticlă, hârtie, pînură, frîngerie, săpun, și lumini, var, gips și cement; tăbăcăria, rafineria de petrolu și morile de ferestre. O activitate febrilă a desvoltat în ultimii ani în țeara întreagă și îndeosebi în capitală industria de clădit. Atât de către privați, cât și pentru clădiri publice se spezează pe an milioane; singure clădirile publice, care vor avé să se execute în decursul proximilor cinci ani și pentru care cea mai mare parte a creditelor s'au acordat, vor pretinde suma de circa 230 milioane franci. Computându-se aci și lucrările ce sînt a se executa în capitală, precum: construiri de noue linii de tramway cu circa 3,500.000 franci, canalii și edificii școlare cu câte 1,000.000 franci, speșele împrunecate cu clădirea de magazine noue pentru sare și tutun, precum și cu mărirea fabricilor și depozitelor existente etc., rezultă suma de circa 253,000.000 franci, care în decursul celui mai deaproape timp se va investi în stabilemente publice și pentru folosul public.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Gustav Braun, comerciant în Sătmár; — Gotfrid Kniesch, comerciant în Prage; — Adolf Szandicz, comerciant în Oradea-mare; — Lazar Löwy, comerciant în Salonta; — Rudolf Pollak în Nagh-Loth; — Giulio Macani, neguțator în Roveredo; — Leopold Gröger, pălărier în Viena; — Natan Altschul, comerciant în Budweis; — Vincențiu Neumann, bandagist în Viena; — Augustin Brosche, comerciant în Auscha; — Geza Aigner, comerciant în Ciurgău; — Rosalia Csiki, comerciant în Deva; — Samuil Kampler, comerciant în Kun-Szent-Márton; — S. (Samuil) Thein, comerciant în Budapesta; — Neti Fülöp, comerciantă în Szerencs; — H. Druckler, neguțator în Königsfeld.

Prețul mărfurilor. Piața din Mediaș, 11 Iunie n. Grâu hectolitru fl. 5.20 până 5.50; grâu mestecat fl. 4.70 până 5.—, sêcara fl. 4.40 până fl. 4.50; orzul fl. — până fl. —; ovêșul fl. 3.— până fl. 3.25; cucuruzul fl. 4.50 până fl. 4.75; sîmînța de cânepă fl. 7.— până fl. 7.50; cartofi fl. 1.30 până fl. 1.60; málaiu fl. — până fl. 12.—; mazărea fl. 5.— până fl. 5.50; fasolea fl. 4.70 până fl. 5.—; linteia fl. — până fl. —; chiminul (sêcăreana) fl. 36.— până fl. —; sêu burut 100 chilogram fl. 18.— până fl. 20.—; lumini de sêu turnate fl. 36.— până fl. 40.—; unsoarea de porc fl. 60.— până fl. 62.—; slămina fl. 50.— până fl. 53.—; cânepa fl. 36.— până fl. 38.—; fênel fl. 1.20 până fl. 1.40; săpunul 100 bucăți fl. 20.— până fl. 30.—; spiritul per 100 L. % 53 până 55 cr.; carnea de vită chilo — până 44 cr.; carne de vitel 4) până 48 cr.; carnea de porc — până 44 cr., carnea de miel — cr. —; ouș 7 cu 10 cr.

Tîrgul de rimători în Steinbruch. În 10 Iunie n. s'au notat: unguresci bătrâni grei 41 — cr. până 42 1/2 cr., unguresci grei tineri 44 — cr. până 45 — cr.; de mijloc 46 — cr. până 46 — cr., ușori 47 — cr., până 47 1/2 cr., marfă țerănească grea 41 — cr. până 42 1/2 cr., de mijloc 44 — cr. până 45 — cr., ușoară 46 — cr. până 47 cr., romănesci, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sêrbesci grei 45 1/2 cr. până 46 — cr., transito de mijloc 45 1/2 cr. până 46 — cr., transito ușori 46 — cr. până 46 1/2 cr.

Bursa de mariuri din Budapesta dela 11 Iunie n. 1891.

Table with 6 columns: Sămînțe, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Rows: Grâu, Băncănesc vechiu, Grâu dela Tisa, Pesta, Grâu de Alba-Reg., Bactca, Grâu ung de Nord, etc.

Cursul pieței din Sibiu. Din 13 Iunie n. 1891.

Table with 3 columns: Hartie-monetă română, Lire turcesci, Imperiali, Ruble rusești. Values: Cump. 9.15 vând. 9.20, 10.40, 9.40, 1.37.

Bursa de Budapesta. Din 11 Iunie n. 1891.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Impremutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc. Values: 105.65, 101.60, 116.—, 113.—, 99.—, 92.—, 104.50, 97.40, 187.—, 129.50, 92.50, 93.50, 110.75, 148.—, 1015.—, 343.—, 300.90, 102.—, 5.52, 9.25, 57.25, 117.10.

Bursa de Viena. Din 11 Iunie n. 1891.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Impremutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc. Values: 105.65, 101.65, 116.20, 113.—, 98.20, 92.—, 104.75, 137.25, 129.30, 92.60, 110.85, 148.25, 1013.—, 342.—, 300.75, 5.52, 9.25, 57.20, 117.05.

Bursa de București.

Table with 3 columns: 24 Maiu, st. v., Cassa, Ultim. Rows: Renta rom. per 1375, Renta română amort., Oblig. de stat. C. F. R., Renta rom. (Rar. conv.), etc. Values: 100 1/2, 99 1/2, 86 1/2, 56 1/2, 100 1/2, 104 1/2, 100.—, 105.—, 103 1/2, 97 1/2, 1470, 1468, 350, 352, 356, etc.

Pentru redacțiunea responsabil: Andreiu Baltes.

Provocare.

În legătură cu provocarea publicată la 29 Maiu a. e. nr. 2327/1891 se reaceară acum și toți acei domni, care posed decorațiuni și medalii și nu aparțin statului militar, a face cunoscut adresa lor sau a se prezenta în persoană la subscrisul în timpul oarelor de oficiu până la 15 Iunie a. e., pentru ca să fie luați în evidența prescrișă. Sibiu, în 10 Iunie 1891.

Căpitanul poliției orașenești
R. Simonis.

[1082] 2-3

INSTITUT TIPOGRAFIC în Sibiu.

A ieșit de sub tipar

DICTIONAR

român-germân și germân-român

de

Sab. Pop. Barcianu,

odiu, paroch gr.-or. în Râșinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat

de

Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână.

704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

Partea II. Germână-română.

1152 pagini.

Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Depositar general

pentru România la librăria lui

Alexandru Degenmann,

București, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin poștă 20 cr. v. a. de exemplar.

**Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA“**

ÎN SIBIU,

fundată în anul 1868

[979] 31

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

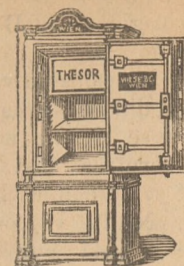
Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1887 fl. 674,896.76	în a. 1869—1887 fl. 510,902.40
în a. 1888 " 49,110.60	în a. 1888 " 46,826.41
în a. 1889 " 29,899.71	în a. 1889 " 46,966.61
în a. 1890 " 59,643.77	în a. 1890 " 44,195.08
Suma fl. 813,550.84.	Suma fl. 648,890.50.

1,462.441 fl. 34 cr.

Conform bilanțului pentru 1890 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **645.952 fl. 02 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primeesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cismădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (A. Schadt), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

CASSE

sigure contra foc și spargere

dela

Theodor Wiese & Comp.

la

Carol F. Jickeli, în Sibiu,

Piața-mică.

Deposit și vânzare exclusivă pentru Sibiu, Mediaș, Ibașfalău, Sighișoara, Făgăraș, Alba-Iulia, Sebeșul-săsesc, Abrud, Petroșeni, Blaj și giur. [1070] 8-10

KLROSS,
fabrică de noițuri patentate în Britan.
Prospecte ilustrate despre chixe și alte noițuri gratis și franco.

Cluxe automate
pentru
cloțani și șoareci
de casă și de câmp.
pind seprământii dealungul fără supraviețuire și garanțiază o strănire radicală. Se pot comanda cu prețul pentru cloțani fl. 2.— pentru șoareci fl. 1.20, prelungă bani gata sau prin rambursă poștă dela

[1025] 15-20

Institut tipografie în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la Institutul tipografic, societate pe acții în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrieu baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Prin o singură încercare fiecare se va convinge, că într'adevăr

"Zacherlin"

este cel mai excelent mijloc în contra tuturor insectelor,

deoare-ce — ca nici un alt mijloc — nimicesce cu o putere și iuteală admirabilă insectele de tot soiul până la cea din urmă rămășiță.

Cea mai bună întrebuințare prin prăfuire cu economisitorul fixat de Zacherlin.

Zacherlin-ul nu trebuie schimbat cu obicnuitul praf de insecte, pentru-că Zacherlin-ul este o specialitate cu totul diferită, care nu există nicăiri și nici-când în altă formă decât în

sticle sigilate ce poartă numele I. Zacherl.

Cine cere așadar Zacherlin și în vre-un loc i-se dă praf într'un corn de hârtie sau într'o cutie (scătuță) în loc de Zacherlin, acela desigur atunci e înșelat. — Nobil:

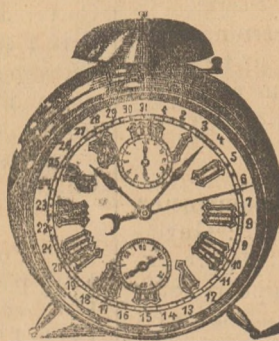
În Sibiu se capătă la domni:

J. B. Misselbacher sen.	Johann Billes.	Josef Jikeli.	Rud. Schuster.
Ludwig Fuchs.	Gustav Gürtler.	L. Kurovsky.	Josef Schwarz.
Fr. I. Wagner vorm.	Karl Herzberg. Apoth.	F. A. Reissenberger.	W. F. Morscher. Ap.
Const. Bugarsky.	G. W. Grohmann.	Andr. Göbbel.	Wilhelm Frank.
Jos. Wagner.	Franz Jahn Söhne.	Friedr. Homm.	R. Gardik.
C. A. Markowatz.	Gustav Kessler.	Mich. Mathias.	

Mai departe se capătă în:

Abrud: Molnár Árpád; Blaj: Herm. Engelmann, Leop. Heiskowitz, Sal. Sinberger; Brad: Farkas & Sülme; Orăștie: M. G. Zobel, Németh János, N. Vlad, Apoth.; J. Wallepág; B. Huedin; J. Beke, Supka & Veres; Baroth: Brandstätter Sándor; Bethlen: Deák György; Bistrița: Kollmann & Keresztes, J. Keresztes, Franz Herberth, Carl Nussbächer; Borseo: Markovits Pirman, Adolf Mátyás; Cinc-Szereda: Göczy Árpád; Cinc-Somlyo: Farkas Lajos; Dej: Burgovits & Reháč, Nich Ferencz, Ehrenkauff Ferencz, Jacobovits Imre, Péchy Mór, Roth Pál; Deva: Balogh Gyula, Alb. Schaller, Farkas & Stiene, Hirsch Adolf, Bordean Pál; Elisabetopol: Gust. Mühlsteffen; Făgăraș: Rich. Gleim, Apoth., M. A. Gräser, Apoth., J. Jánosch, Ilich Schul; Gyergó-Szt. Miklos: Cziffra Franz & Fiai; Hateg: Joh. Bats, Kémény Alb., B. Popovits; Cismădie: Gust. Binder, Apoth.; Cinen-mare: Jos. Hammer; Alba-Iulia: J. B. Misselbacher jun., Jul. Fröhlich, Apoth., Alb. Jakabfy, Mihelly & Zsigin, Nagy József; Chezi-Osorheim: Kováts Ferencz, Janco Géza, Csiszár Pál; Cluj: J. B. Misselbacher sen., Gergely Ferencz, Hirschfeld Sándor, Csiky Imre, Kaváts B. & fiai, Csika Lukás, Pap Ernő, Somlyai László, Konya Sándor, Bokros Adam, Barcsay Manó, Vikol Gergely, Joh. Wolff, Apoth.; Brașov: Heiner Wagner, J. L. & A. Hesshaime, Heiner Zintz, Dem. Emerias Neff, Emil Poer, Carl Hartl, Carl Irk, Franz Kelemen, Ap., Julius Müller, Carl Schuster, Teutsch & Tartler, N. Grädmar, Ed. Kugler, Apoth.; Noerich: Joh. Schneider; Muréș-Osorheim: Kauppe & Eckwert, Dudutz János, Max Bucher, Beke József, Nagy Sándor, Apoth., Jos. Reichardspurger; Mediaș: Joh. Buresch jun., Carl Breckner, Fritz Kremer, L. R. Guggenberger; Sebeșul-săsesc: Joh. Ohnitz, J. Lud. Binder, Joh. R. Rheinhardt; Aind: Joh. Winkler, Lud. Bisztricsányi, Czirner József; Petroșeni: Stern & Pick; Simeria: A. Zeidner, Joh. Ferber; Cohalm: Ernst Wolff, Samuel Nagelschmidt's Erben; Sărcaia: F. Schnell; Sighișoara: J. B. Misselbacher sen., Jos. B. Teutsch; Gherla: Lengyel Odín; Reghinul-săsesc: Hugo Czoppelt, Apoth., Carl Fronius, Gust. Rösler, Mich. Wächner, Emil Wermescher; S.-S. Georgiu: Bety Balint, Molnár Jenő, Oetvös Pál, Sera István; Turda: Korvig János, Sam. Velitsch Sohn; Teaca: Carl R. Reuer; Odorheim: Otto von Sternberg, Gaál János, Gergely János, G. H. Riemer, Novák S. V.; Hunedoara: Tóth Ede, Franz Jahn, Apoth.

Prețul
fl. 2.95

Cu Călinar
fl. 3.75

Ciasornic cu mecanism pentru deșteptat, anker, noaptea luminător, înalt de 18 centimetri, căsulia de metal nicelat.

EMIL MAYER,

fabrica de ciasornice,

Wien, I., Bauernmarkt 12.

Ciasornice cu Cuc, căsulia frumos sculptată, minutar de os, cu mecanism, care bate ceasurile fl. 8. Ciasornice Schwarzwälder cu o față de porcelan de 7 policari, bate oare întregi și jumătăți de oare fl. 3. Ciasornice cu mecanism de deșteptat, automate jux, prima fl. 4. Ciasornice cu pendulă 1 metru în lungime, umblă 8 zile, cu un scrin bogat în sculptură fl. 9, cu sonerie fl. 11, cu sonerie și 2 ponduri fl. 15, cu 3 ponduri, sonerie și mecanism cu repetiție fl. 25, cu mecanism de a umbla o lună de zile și cu călinar fl. 25. Ciasornice de argint anker pentru domni având toate 3 capacurile de argint fl. 10, cu o căsulia tare prima fl. 12, aceeași specie cu călinar fl. 16. Ciasornice de argint tula anker remontoir pentru domni ornate cu aur fl. 17, bregett spiral fl. 21. Ciasornice de aur anker remontoir pentru domni cu două capacuri de aur și mâner oval fl. 40, capae duplu fl. 50, poleiat luciu, sau bogat în gravuri, toate 3 capacurile de aur fl. 60. Ciasornice simple de metal pentru domni fl. 4, prima fl. 5, cu capae duplu fl. 6, ciasornice cu cuc și prepelită, sonerie și mecanism cu repetiție fl. 18.

Emil Mayer

dela 1 Noemvrie 1889 I., Bauernmarkt 12.

Lista cu prețurile fabricii pentru tot soiul de ciasornice de părete și de buzunar gratis.